

ולבקר בהיכלו

דברות קדש מאת
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
בעל היכל הרצון
חצר הקודש קאמרנא • פעיה"ק ירושלים תובב"א

סעודת הילולת מרן האריז"ל והתכנסות השנתית לכלל תלמידי ישיבת המקובלים 'נשמת שלום' – קאמרנא

כ"א אב תשפ"ה

שבחי מרן האריז"ל

הקדמה שלישית פ"ו) שבעת שמחת האירוסין דרש האריז"ל דרשה נפלאה, והבית יוסף השתומם מאוד למשמע דרשתו המופלאה של מחותנו האריז"ל, וכשחזר לביתו אמר כי אינו יודע אם נמצא עוד בעולם כזה איש כמו האריז"ל, ואמר שמסתמא יש לו נשמה אחת מהנביאים הראשונים*.

והנה גם הבית יוסף עסק בנסתרות והיה מקובל גדול, וידוע שנתגלה אליו מלאך אחד שהיה מדבר עמו וכפי שכתבם בספר 'מגיד

הן היום הוא יומא דהילולא רבה של זה האיש הגדול בענקים **מרן רבינו האריז"ל**, הקדוש ז"ל, אשר תורתו נתקבלה בכל תפוצות ישראל, ולמרות שהיו לפניו הרבה גדולי עולם, עם כל זאת נתפשט תורתו אצל כל בית ישראל, וכמעט שאין ספר שלא מוזכר שמו, והכל קיבלו עליהם את דרכו ומשנתו, ולאורו נלך עד ביאת ינון.

נספר מעט מזעיר מגדלותו, דהנה ידוע שמרן **הבית יוסף** היה מחותנו, ומספרים (עמק המלך

א. וז"ל: והעיד מורנו הר"ר שלמה הגדול ז"ל, שדבר עם אלמנתו של רבי יוסף קארו ע"ה, וסיפרה לו שמורנו הרב יוסף קארו היה לו בן נחמד, ושידך אותו עם בתו של האריז"ל זלה"ה, והלך מורנו הר"ר יוסף קארו עם בנו לסעודת אירוסין לבתו של האריז"ל זלה"ה. כיון שחזר לביתו אמר מורנו הר"ר יוסף קארו לאשתו, אשתי מה אומר לך ומה אספר לך מהרזים וטעמי התורה והמצוות, כמה ידיעה הרוחתי עתה בזאת הסעודה, מהפה הקדוש של מורנו הר"ר יצחק אשכנזי ז"ל. אי אפשר לו לאדם בשר ודם להשיג בשכלו, מה שידוע הוא, והיאך הוא כח ביד שום מלאך לידע מה שידוע הוא, אין זה כי אם נשמה אחת מהנביאים הראשונים, שאפילו תנא אחד לא היה יכול לומר מה שאמר הוא, אבל אני מפחד מאד עליו בעונות הדור הגרוע הזה שאינם יכולים לסבול רוב קדושתו, שיוקח ויאבד מהם בקיצור ימים ושנים:

ב. שהיה בקבלת תלמיד של רבי שלמה אלקבץ, והרמ"ק היה תלמיד של הבית יוסף כמו שמביאו בספרו **הפרדס** (שער ה פרק ג) וז"ל: והוא קבלת מורי ורבי החסיד כמהר"ר יוסף קארו גר"ו וז"ל וכו' עיי"ש.

משרים' שהוא דברים שאמר המלאך שנתגלה לבית יוסף, ועם כל זאת נתפעל מאוד מהאריז"ל, וכן כל שאר גדולי עולם בדורו של האריז"ל נכנעו לפניו.

מעלת הדבקות בנשמות הצדיקים

ונאמר כמה דבורים מה שכתב האריז"ל שעי"ז נדבק בשורש נשמו, וכפי שאמרנו כמה פעמים מה דאיתא ממרן **הבעש"ט** זי"ע (מאור עינים, ישמח לב) שכשאומרים דיבורי הצדיק אזי נתדבקים בצדיק והוי כמו השתטחות על הציון, ויכול שזה גדול יותר שכשאומרים הדיבורים שלו הוי דבקות ממש בנשמת הצדיק.

וז"ל: בשער רוח הקודש (הקדמה א): הנה האיש המייחד יחוד עליון יתדבקו בו הנשמות של הצדיקים [הנה האריז"ל כתב יחודים שונים שעל ידם יוכל להתדבק בנשמת הצדיקים, ואף שלח את תלמידו מהרח"ו לקברי התנאים והאמוראים בגליל כדי שייחד שם יחודים ויתדבק בנשמתם ובכך ישאל אותם כמה שאלות כמבואר בארוכה בשער הגלגולים].

והנה נשמות הצדיקים הם מתגלים אל האדם

ומתדבקים בו, הן לסיבת היותם משורש נשמתו, או גם משורש איש אחר או שבאים בו בסוד העיבור לסייעו מחמת שעשה איזו מצוה מתייחסת אליהם [וכדאיתא בגמרא (יזמא לט). הבא ליטור מסייעין אותו, והכונה ששולחין אליו איזה נשמות צדיקים שסייעו לו].

בניהו בן יהוידע מתגלה בכל מקום

ודע כי בניהו בן יהוידע הוא נמצא ומתגלה בכל המקומות שמייחדים איזה יחוד הגורם העלאת מ"ן [הענין, דאיתא **בעמק המלך** (הקדמה השלישית פרק ד) שהאריז"ל שלח את מהרח"ו שילך לקברם של אביו ורבא כדי לשאול אותם כמה ענינים, ובדרך התעכב וייחד בציונו של בניהו בן יהוידע ולא ידע ששם הוא מקום מנוחתו, וכשחזר לאריז"ל אמר לו שרואה שבניהו בן יהוידע הולך עמו, ואמר לו הסיבה לזה כי באותו המקום שנתעכב שמה, שם הוא מקום מנוחת בניהו בן יהוידע ולכן נתחבר עמו].

וסוד הדבר הוא כי היו צדיקים רבים אשר בחייהם היו תמיד מייחדים יחודים עליונים והיו יודעים לכיון בעת רצון העליון, ואז היו מייחדים היחודים, ובה היה נמשך להם תועלת גדול. והטעם

ג. וז"ל: וכן פעם אחר אירע מעשה שמסר למורנו הרב רבי חיים נר"ו יחוד אחד, לילך לכפר עכבוריא ששם קבורים אביו ורבא, וישתטח על קברם, וכיון למה שמסר לו רבו, והם דברו עמו ומסרו לו סתרי תורה. וכיון שחזר מהם ובא לפני רבו ע"ה, עמד רבו לפניו, ואמר לו ברוך הבא, והושיבו על יד ימינו, ושמן עמו שמחה גדולה, ומורנו הרב רבי חיים נר"ו היה חקרן גדול, כיון שראה שעשה לו כל הכבוד הזה, מה שלא היה רגיל לעשות לו כך פעם אחרת, אזי אמר מורנו הרב רבי חיים להאריז"ל זצ"ל, אדוני מורי, מה יום מיומיים שנעשה לי כל הכבוד הזה, לא בחינם. אמר לו האריז"ל זצ"ל חייד, לא מפניך קמתי, ולא לך אמרתי ברוך הבא, אלא לבניהו בן יהוידע, שראיתי נכנס עמך, ויהי לפלא בעיני מורנו הרב רבי חיים, ושניהם לא ידעו מאיזה סיבה נתחברה עמו הפעם נשמתו של בניהו. עד שלאחר זמן ג' חדשים שכבר היה נשכח אצלם אותו המעשה, הלכו שניהם יחד לכפר עכבוריא ללמוד, באמצע הדרך עמד האריז"ל זצ"ל ואמר אני רואה שבכאן קבור בניהו בן יהוידע ע"ה, ולא היה לשם לא ציון ולא שום היכר של קבר. נענה מורנו הרב רבי חיים נר"ו, חייד, אותו הפעם שהלכתי להשתטח על ציון אביו ורבא קודם לכן, ישבתי בכאן בזה המקום ממש, והייתי חוזר על הייחוד שמסרת לי, כדי שיהיה רגיל בפי ובלבבי, לומר אותו בלי טעות. אמר האריז"ל זצ"ל אכן נודע הדבר, שמכח הייחוד שדברתי על קברו בכאן, עוררתי והורדתי נשמתו לתוך גופו, והיא נתדבקה בכ להועיל למטה בחכמה, וזהו סוד 'כל המקדש עצמו למטה, מקדשים אותו מלמעלה' [יזמא ל"א] עי"ש. **ובשער הגלגולים** (הקדמה לח) כתוב שם בשינוי וז"ל: ואח"כ הלכתי אצל מורי ז"ל, וא"ל כי הועלתי מאד, במה שעשיתי שני היחודים הנזכרים זה אחר זה, ושבסדר זה ראוי לעשותם, ומה שלא נענתי ביחוד האחד היה, שהמתניו לו עד שאייחד שני היחודים. וא"ל מורי זלה"ה, כי בחזרתי ממש ונכנסתי לביתו, שראה את נפש בן יהוידע הולך עמדי, וא"ל כי אינו מן השרש שלי, אלא הטעם הוא, כי הוא מתגלה עם כל המייחד יחוד עליון, כי זה דרכו תמיד בחיו עי"ש וצ"ע.

העולמות כנז"ל, ומגלים להם סתרי תורה.

וזהו ענין רב המנונא סבא ובניהו בן יהוידע שהיו מתגלים לרבי אלעזר ולרבי אבא כנוצר בזהר בפרשת משפטים (ד"ה ע"א), וז"ל: ובכל אתר דאנא משכח רבנן אנא טעין אבתרייהו.

ורע כי אם הנשמות של אלו הצדיקים הנזכרים הם מתגלים אל האדם שהוא משרש נשמתם, תגדל השגתו להפליא, כי אפילו למי שאינו משרשם מתגלים כנוצר, וכ"ש אם היה למי שהוא משרשם שיש תיקון בתקנתו כנודע וכו'. כי ענין היחודים הנזכר הוא גדול מעסק התורה, כי הוא מיחד העולמות העליונים, ונקרא עסק התורה ויחוד וכו'.

מעלת ההשתטחות והיחודים בקברי הצדיקים

עוד איתא שם בהמשך, דע כי בכל היחודים שבעולם אם מיחד אותו בהשתטח על קבר הצדיק ממש, צריך שתכוין כי ע"י השתטחותך עליו אתה גורם שגם הצדיק ההוא ג"כ ישתטח נפשו [שחלק הנפש של הצדיק יורד מג"ע על מקום ציונו] ותתפשט בעצמותיו אשר שם בקבר, וחוזר לחיות, ונעשים עצמותיו בחינת גוף אל הנפש המשתטחת ומתפשט בתוכם [וזהו מה שאמרו חז"ל (יבמות צז.) שכשאומרים שמועה של הצדיק אזי שפתותיו דובבות בקבר, וזהו בחינה של תחית המתים], וזו הנפש היא אותה הנשאת בקבר, כנודע בסוד 'ונפשו עליו תאבד' (איוב יד כב), והרי הצדיק ההוא באותה שעה כאלו הוא חי בגוף ונפש, [וחיזין מהכי, שעל ידי יחודים שונים יכולים להתקשר לנפש הצדיק ולהחיותו, וזה כמו שאמרנו לעיל משם מרן הבעל שם טוב זי"ע שכשאומרים דיבורי הצדיק הוי כמו השתטחות על קברו וכו'].

ואם אתה מיחד היחודים בביתך שלא ע"י השתטחות, אין צורך אל כונה הנזכרת, אמנם לעולם צריך שתכוין בין אם הוא בבחינת השתטחות

היא לפי כי בשעה האחרת אעפ"י שהאדם מיחד בהם אינו יכול ליחד רק כפי בחינת שורש נפשו בלבד, אבל המיחד בעת רצון גורם ליחד כל השרשים העליונים כולם וזו היא מעלה גדולה מאוד [והרמ"ע מפאנו בספרו כנפי יונה ח"ב סימן ק"ד, באחד ממאמריו מפרט כמה זמנים שהם עת רצון ליחד בהם, וכותב שאחד מהם הוא ביומא דהילולא של צדיק שהוא עת רצון].

ולכן שאר הצדיקים כשנפטרים מן עוה"ז, הם גורמים שאז יתייחדו כל עולמות כולם כמ"ש בשער הכוונות בפילת אפים, אבל אלו הצדיקים אשר מיחדים בעת רצון בחייהם הם עושים בחייהם מה שעושים שאר הצדיקים בעת פטירתם. והנה בניהו בן יהוידע היה אחד מהם ולכן נקרא בן איש חי [הכונה בן איש חי הוא כמו שאמרו חז"ל הקדושים (תענית ה:)] שיעקב אבינו לא מת, כך גם הוא בניהו בן יהוידע שלא מת, והוא מתהלך עם הצדיקים] אפילו לאחר מיתתו, להורות זה הנז' שאפילו בחייו היה מיחד כל העולמות כולם.

וזהו שאמר הכתוב מקבצאל (שמואל ב כג), שהיה מקבץ ומיחד כל העולמות כולם, ונקרא בניהו על שם יחודו שהיה מיחד ומעלה מ"ן. וזהו בניהו ב"ן יה"ו, כי יה"ו הוא בחינת הת"ת הנותן ההוא רוחה דמ"ן הנקרא שם ב"ן בנקבה, וזהו בן יה"ו. וזהו גם כן בן איש חי כי זה השם דמילוי ההי"ן הנקרא ב"ן, נמשך הן היסוד הנקרא בן איש חי. הכוונה שהוא מעלה מ"ן התעררותא דלתתא למעלה.

גם היו צדיקים אחרים דומיא אליו בענין הזה, כמו משה רבינו ע"ה ורב המנונא סבא ורב ייבא סבא ע"ה וכיוצא, ולפי שאלו הצדיקים זכו למדרגה זאת בחייהם, לכן גם אחרי פטירתם בכל מקום שרואים שני תלמידי חכמים עוסקים בתורה ומיידים יחוד עליון, הם מתגלים ונמצאים שם עמהם או בהסתר עומדים שם ומתדבקים עמהם תמיד אעפ"י שאינם משרשם, והטעם הוא לפי שהם בסוד כללות כל

לו שם ח"ו, אלא שהלימוד יביא אותו לידי זיכור החומר ולהתעלות גדול בעבודת ה', כי הלימוד בחכמה הזאת מביאה את האדם לידי חיובים שונים שצריך לקבל על עצמו, וכדי שיחיה בהתרוממות בזה העולם ולחשוב כל היום בעיני רוחניות ולא להיות משוקע בעניני הגשמיות, ובזה יתהפך להיות לאיש אחר רוחני.

וזהו תכלית תורת הסוד שגילה האריז"ל - הכוונות וההבנות בקבלה, ובפרט בזוה"ק שגילה וביאר שם סודות גדולים.

אמנם באמת לאו כל אדם יכול לזכות להיות קשור לתורת הסוד כי זה תלוי הרבה בשורש נשמתו, אכן מי שכן יכול לזכות לזה יכול להתעלות מאוד על ידי הלימוד בכתבים הקדושים.

ברכת הקודש

יעזור ה' שזכותו של מרן האריז"ל יגן עלינו, וכשמדברים בצדיק גדול כמוהו, ובפרט שאנחנו זוכים לעסוק בקביעות בתורתו בהיכל הישיבה **'נשמת שלום'** יחד עם חברים מקשיבים, בוודאי שזכותו יעמוד לנו ונושע בשלמות בכל הענינים, ובפרט לעת כזאת שעם ישראל מצפים לישועה בהרבה ענינים, וזקוקים לישועה גדולה, ובפרטות צריך כל אחד גם כן ישועה, ויעזור ה' שנזכה לגאולה פרטית, וכמאמר **הבעש"ט** (בעש"ט עה"ת ברא' אות קסו) 'קרבה אל נפשי גאלה' שכשכל אחד יבקש על גאולתו הפרטית יבוא הגאולה הכללית, ונזכה לגאולה השלמה בקרוב אמן.

בין אם הוא בביתך, תכוין בכל היחודים כלם להעלות נפשך ונפש הצדיק ההוא קשורים יחד, ונפשך כלולה בנפשו. וצריך שתכוין באותו השורש אשר נפש הצדיק ונפשך תלויים בו באדה"ר וכו' [וכדאיתא בזוה"ק (שה"ש עה"פ הגידה לי שאהבה נפשי) על מה ששאל הקב"ה לאיוב, 'איפה היית ביסדי ארץ' (לח ד), שהכונה בזה, שהרי כל הנשמות כלולות בנשמת אדם הראשון, וכשעולה האדם למעלה שואלים אותו 'איפה היית ביסדי ארץ' אם יודע באיזה אבר של אדה"ר היה כלול בעת שנברא כדי לתקנם עיין בארוכה בזה בהקדמת מהר"ח"ו על שמונה שערים], ועיי"ש שסיים גם עיקר הכל תלוי שתכוין בחשק גדול ובשמחה ובהתפשטות החומר מעל הנפש מכל וכל וכו'.

על ידי הלימוד בכתבי מרן יגיע למעלות רמות

מכל זה שלמדנו עכשיו נמצאנו למדים, שעל ידי הלימוד בכתבי האר"י מה שגילה לנו, ועל ידי קיום הדברים, יכולים להגיע למעלות רמות בעבודת ה' ולהתדבק בצדיקים, ולפעול פעולות גדולות בעלמות העליונים והחתונות.

וזה היה דרך מרן **הבעש"ט** הקדוש זי"ע ותלמידיו הקדושים נב"מ, שעסקו בטהרה בכתבי האריז"ל, ובכך פעלו דברים גדולים בהאי עלמא, וזכו כדאיתא ביחזקאל 'נפתחו השמים ואראה מראות אלהים' (א א).

תכלית הלימוד בכתבי האריז"ל כדי שיתעלה האדם לחיים רוחניים

והנה תכלית הלימוד בכתבי האר"י ובתורת הקבלה, הוא לא לשם ידיעה בעלמא או לעשות